

Развој туризма

Др Гордана Јовановић

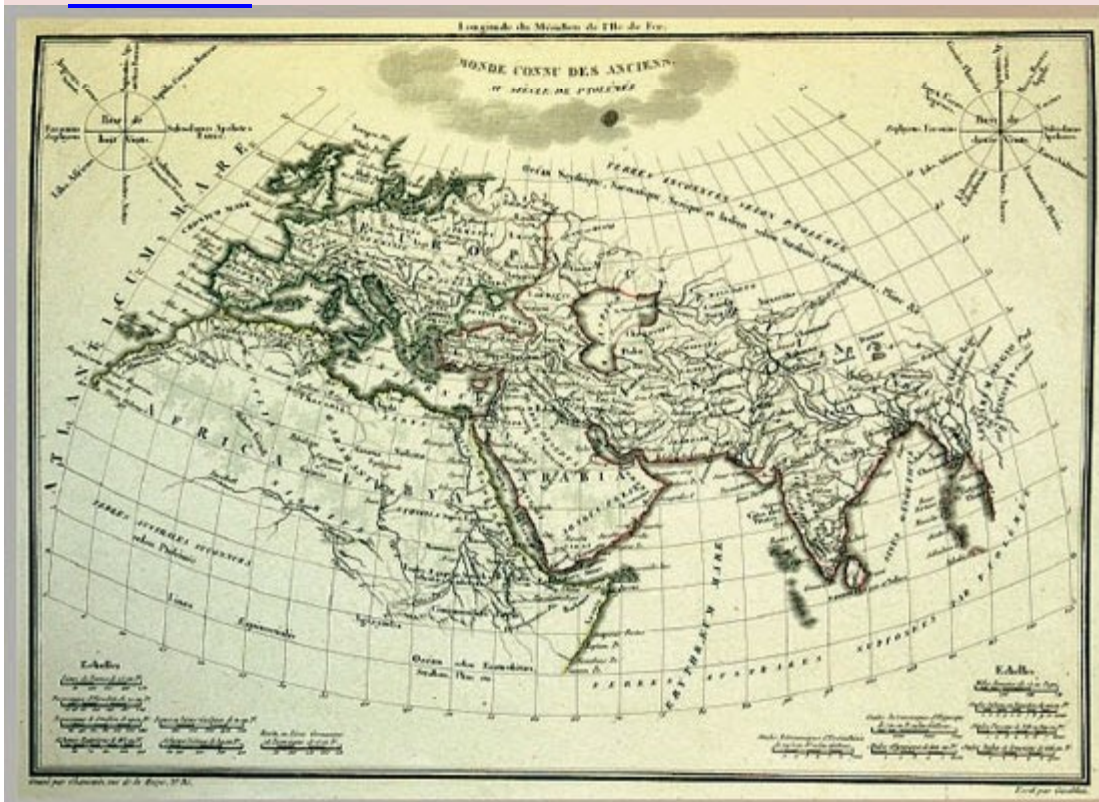
Др Вук Гарача

Примарни фактори, туристички кретања су:
наменска средства и слободно време, то су и основни критеријуми поделе на **епоху туризма привилегованих класа и епоха савременог туризма**

Епохе у развоју туризма (Развојни пут туризма)

- **Праисторија као претеча путовања**
- **Епоха туризма привилегованих класа**
 - Робовласништво
 - Феудализам
 - Капитализам до прве половине XIX века
- **Епоха савременог туризма**
 - Капитализам од друге половине XIX века до Првог светског рата
 - Етапа између два светска рата
 - Етапа од завршетка Другог светског рата до данас

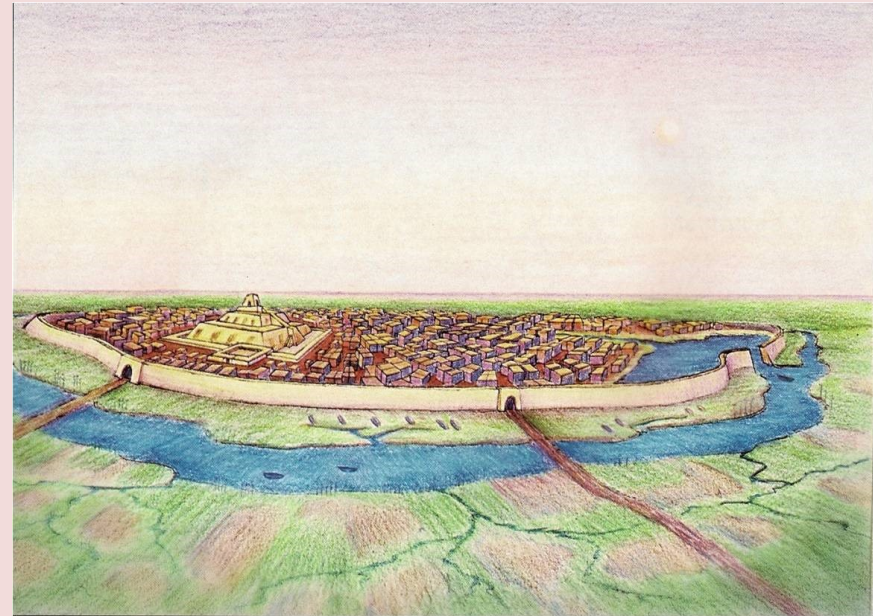
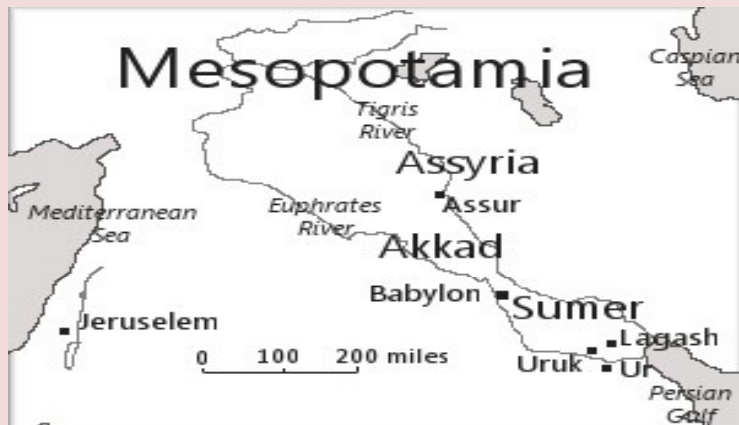
Велика географска открића означавају раздобље у историји које је трајало од половине [15.](#) до половине [16. века](#). Доба великих географских открића сматра границом којом се завршава раздобље [средњег века](#), а започиње ново велико раздобље људске прошлости названо [нови век](#). Велика географска открића имала су корене у новим технологијама и идејама које су настале у доба [ренесансе](#), а укључивале су напредак у [картографији](#), [навигацији](#) и [бродоградњи](#). Ново мишљење да је Земља округла, навело је одважније на помисао о пловидби на запад како би стигли на исток. Најважнији је био изум прве [караке](#), а потом и [каравеле](#) у [Иберији](#). Оне су **биле спој традиционалних европског и арапског дизајна** и први бродови који су могли напустити релативно пасиван [Медитеран](#) и заплвити сигурно на отворени [Атлантик](#).

МОРЕТПЛОВЦИ И ОТКРИЋА

ГОДИНА	МОРЕТПЛОВАЦ	ОТКРИЋЕ
1487	Бартоломео Дијаз	Стиже до Рта Добре наде на југу Африке
1492	Кристифор Колумбо	Открива Америку (искрцава се на острву Сан Салвадор)
1498	Васко да Гама	Открива поморски пут за Индију опловивши Африку
1519-1522	Фернандо Магелан	Опловио свет и доказао да је Земља округла

Сумерска цивилизација (4000.г.п.н.е) важна открића за туристичку делатности –новац и точак (бржи начин кретања у географском простору)

Краљица Хатшепсут (Hatšepsut)

- Једно од првих путовања забележених са одликама туристичких кретања је њено путовање **1460.г.п.н.е.** Овај историски догађај је забележен у рељефу у Луксору (Luxoru)

Краљица од Сабе, коју помињу [Библија](#), [Куран](#) и етиопијска историја, била је владар Сабе, коју модерна археологија смешта у данашњи [Јемен](#). Различити извори називају је још и **Билкис** или **Македа**.

Према Библији, (неименована) краљица Сабе чула је за велику мудрост краља [Соломона](#) од [Израела](#), и отпутовала у његово краљевство са поклонима, биљкама и зачинима за краља, како је наведено у Првој књизи краљева.

Антички период развоја туризма

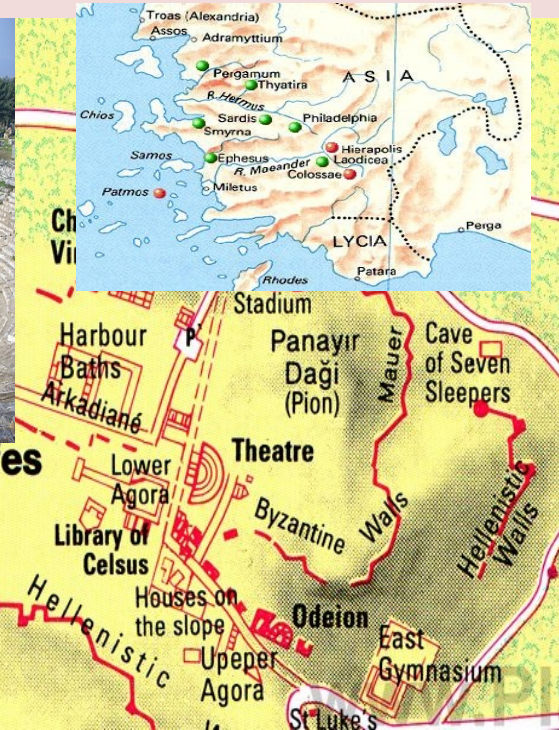
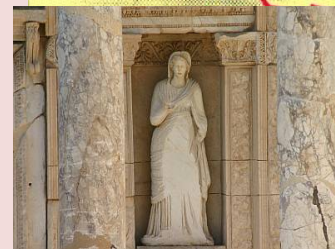
Стара Грчка

- Олимпијаде (Olimpijada-Pelopones)

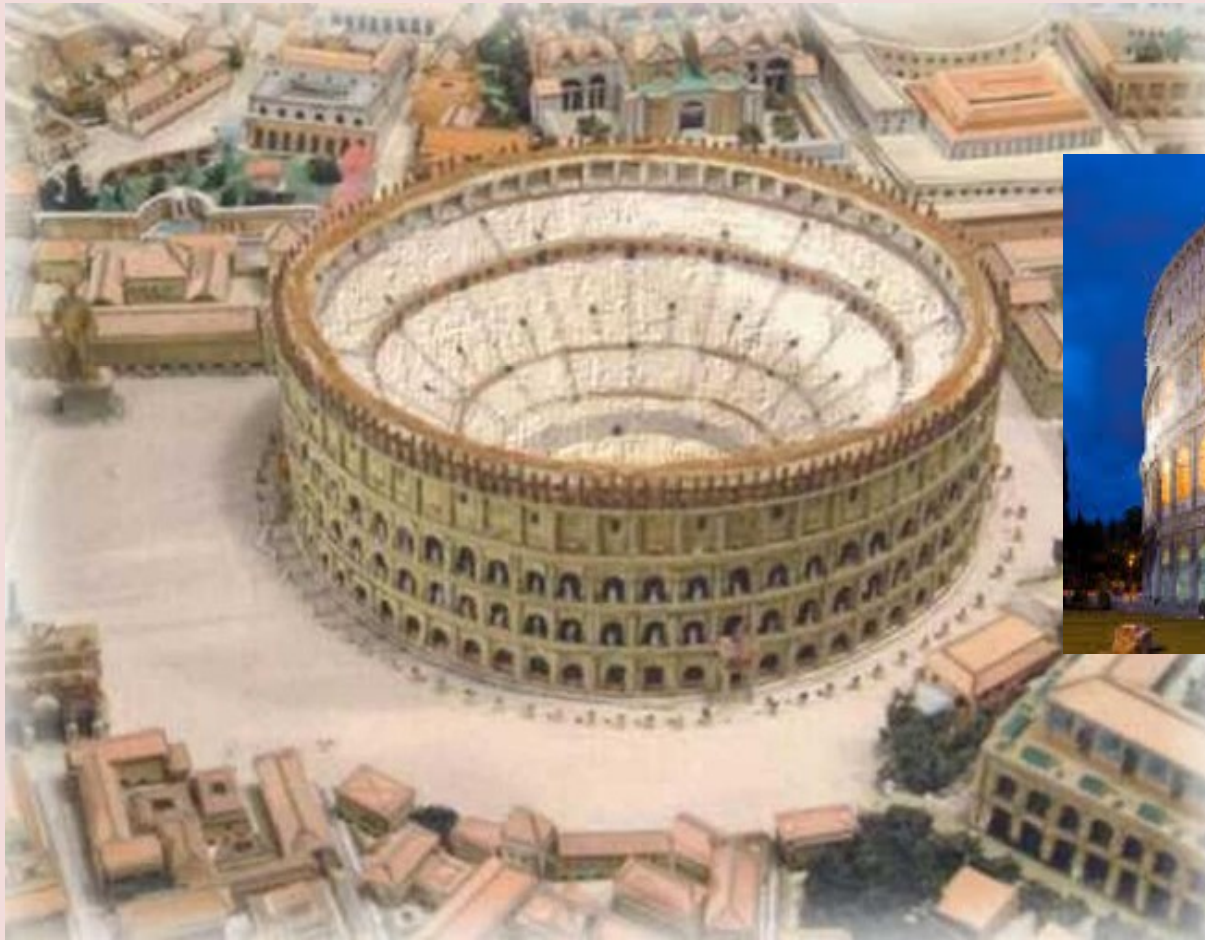

Римско царство

- Такмичења у Аренама

Колосеум(Colosseum) – гладијаторске борбе ; Panem et circenses

Ефес (грчки: "Εφεσος [*Ephesos*], тур. *Efes*) је антички грчки град у данашњој Турској. У њему се налазило једно од седам светских чуда, храм посвећен грчкој богињи Артемиди

Судећи по старим легендама, Ефес су основале жене ратнице, познате као Амазонке. За име града се сматра да потиче од речи „апас“, име града у „Краљевству Арзава“, што у преводу значи „Град Мајке Богиње“. Ефес је насељен још од краја бронзаног доба, али је своју локацију мењао неколико пута током своје историје . Лизимах, један од генерала Александра Македонског је 281.п.н.е. Је основао поново град али у приморском делу Медитерана и назвао га Ефес. Зграде, којима се дивимо и данас, су из периода за време и после владавине цара Октавијана Августа.

- Стара Грчка

- бање

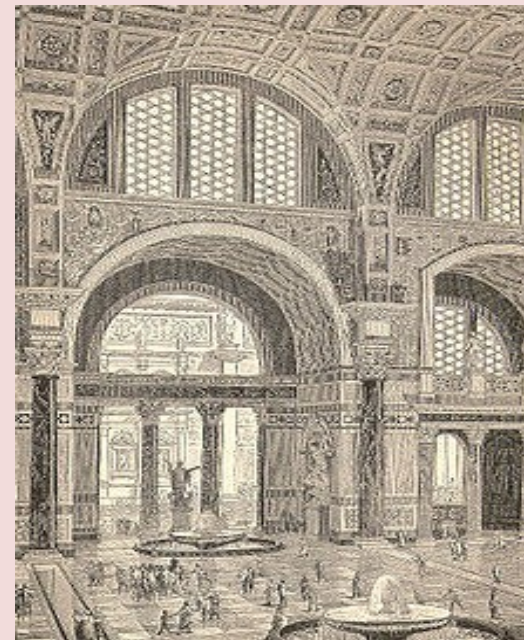

- Римско царство

- Већина бања у Европи су словиле за здравствено-туристичке локалитете

- **Каракалина (Caracalla 211-217.г) купатила-изграђена 216.г. на површини од 25 ha.Простор је осим купалишних одаја,садржао шеталишта, библиотеку.Раскошно је био декорисан у мермеру, са мозаицима и колосалним статуама и стубовима**

- Бања Виши(Vichy)
датира из римског
периода (52.г. Viriacus)

Медијана(Mediana)- Нишка бања

Стара Грчка (облик религиозног туризма)

- Делфи(Delphoi)

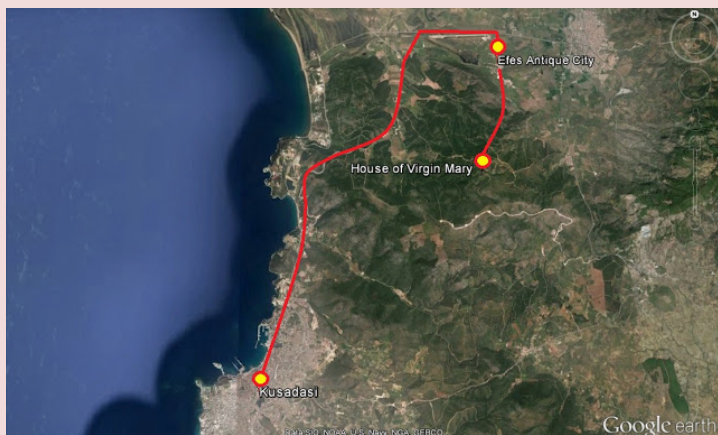
Налазе се у Атичкој регији, на падинама планине Парнас. Пребивалиште пророчице Сибиле. Саветовали су се владари код значајних одлука. Центар где се у Аполоновом храму одржавала вечна ватра.

Средњи век

- Ходочашћа (религиозни туризам)

Кућа Девике Марије и близини Ефеса
(планина Булбул), од 1881.г. проглашена
местом ходочашћа

- Витешки турнири (облик манифестационог туризма)

- Постојање ловишта у оквиру феудалног поседа (ловни туризам)

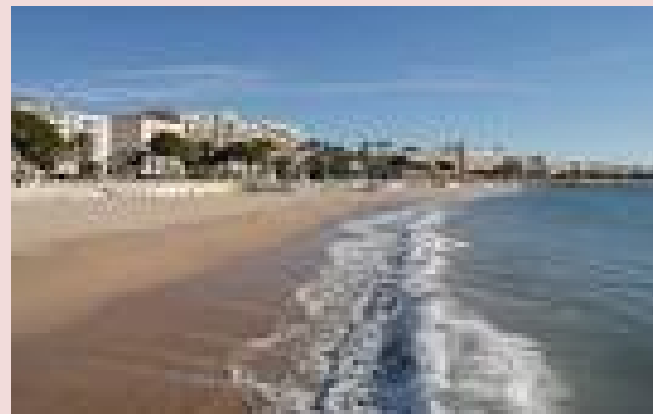
Период хуманизма и ренесансе

- Заборављен антички свет побуђује интересовање интелектуалаца и уметника овог светског периода.
- Ствараоци : Коперник, Леонардо да Винчи, Микеланђело, Петрарка и др.
- Откривени значајни археолошки локалитети (Стара Грчка,Троја) пре свега Медитеранског приобаља и сама ренесансна архитектура (Фиренца)

Период романтизма

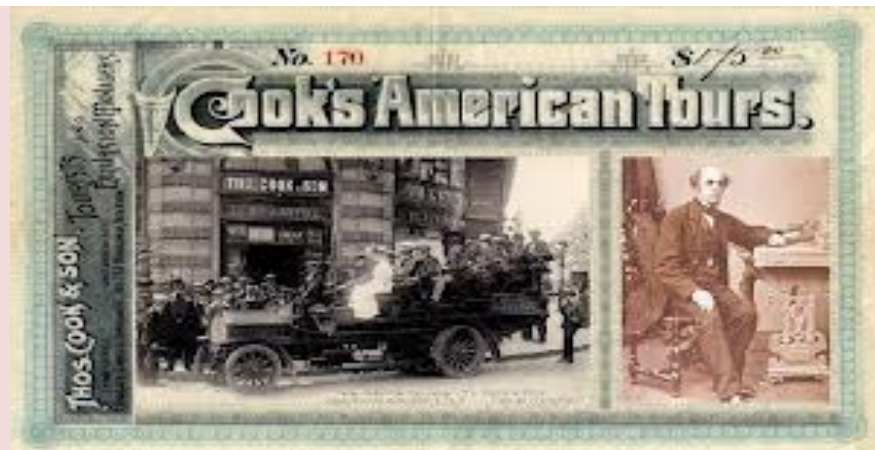
- Индустриска револуција (Ватова машина), нови начин савлађивања простора
- Жан –Жак Русо : *retour a' la nature* (повратак природи) ; Француз Жак Балмат осваја врх Мон Блана.
- Аристократска фаза историјског развоја туризма (Алпи-Alpen club) и Азурна обала (приморски туризам, зимски климатизам)

Епоха туризма привилегованих класа

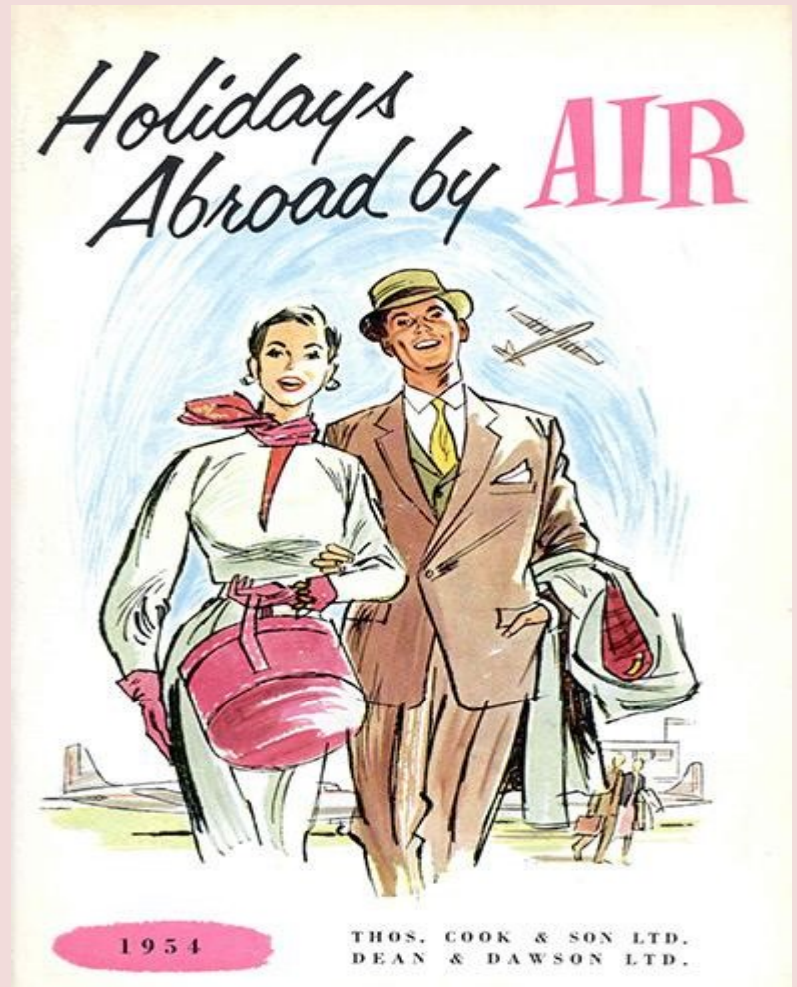
- Сумерска цивилизација (новац, писмо и точак)
- Прво путовање са одликама туристичког кретања 1490.г.п.н.е
- Античка Грчка (спортско-рекреативна , религиозна и здравствено-рекреативна)
- Римско царство-мотиви из области одмора и рекреације (терме, виле за одмор), забаве (циркус''Maximus'', Colosseum); изузетна путна мрежа са постајама
- Период феудализма- туристичка кретања у границама феуда (витешки турнири, ловни походи), ходочашћа (Лурд, Рим, Јерусалим, Мека итд.)
- Период хуманизма и ренесансе (археол. матер. античке култ.)
- Период романтизма (индуст.револуција,Ватова парна машина)-враћање природи (Жан-Жак-Русо, Гете, Бајрон идр.)

Епоха савременог туризма

- *Од половине XIX века организована фаза (Алпи и Азурна обала)*
- *Томас Кук – прво организовано путовање 1841.г. (железницом од Лиестера до Лафбороа)*
- *Прва туристичка агенција основана 1845. (Cook and Son)*
- *Омасовљавањем туризма мења се социјална структура (пored аристократа јављају се индустријалци, банкари, занатлије, интелектуалци, уметници, научници итд.)*
- *Савремени масовни туризам датира од 50-тих година XIX века (формирана емитивна и рецептивна подручја), укључени различити друштвени слојеви*

COOK'S
TRAVELERS' CHEQUES
 In Dollars or Pounds Sterling
SAFETY - LIQUIDITY - CONVENIENCE
Holder's enjoy all the inestimable advantages inherent in our network of 150 offices, our world-wide organization and repute.

New York
 Chicago Philadelphia Boston San Francisco
 Los Angeles Montreal Toronto Vancouver

THOMAS COOK & SON
 TRAVELERS' CHEQUE FOR FIFTY DOLLARS
 \$50

Дисперзивне зоне и туристичке дестинације Европе

